

udelukke spørgsmål om dom til behandlingsforanstaltninger, som efter forseelsens beskaffenhed kan være uforholdsmæssigt indgribende. Ligeledes vil det være en fordel, at man, selv om der er en vis mistanke om sindssygdом, vil kunne undlade at iværksætte mentalundersøgelse ud fra den betragtning, at en sådan undersøgelse ville betyde en uforholdsmæssig belastning af en sag, der kun drejer sig om en bøde.

Over for personer, der frifindes for straf i medfør af den foreslåede § 16, kan retten efter forslaget til straffelovens § 68 træffe bestemmelse om anvendelse af andre foranstaltninger, der findes formålstjenlige for at forebygge yderligere lovovertrædelser. De foranstaltninger, der kan anvendes, svarer i det hele til de foranstaltninger, der er nævnt i den gældende bestemmelse i straffelovens § 70. Forvaring kan dog kun anvendes under de særlige betingelser, der er nævnt i forslaget til straffelovens § 70. Der henvises til bemærkningerne nedenfor under punkt 2.

Den gældende bestemmelse i § 17 foreslås erstattet af en regel, hvorefter retten, hvis gerningsmanden ved den strafbare handling foretogelse befandt sig i en tilstand, der var betinget af mangelfuld udvikling, svækkelse eller forstyrrelse af de psykiske funktioner, og som ikke var af den i § 16 nævnte beskaffenhed, kan idømme foranstaltninger efter § 68, stk. 1, i stedet for straf, såfremt det findes formålstjenligt. Retten skal, hvis der bliver tale om frihedsberøvende foranstaltninger, fastsætte en længstetid herfor.

2) Den tidsbestemte retsfølge forvaring, der i dag kun kan anvendes over for abnorme lovovertrædere, foreslås ophævet i sin nuværende form. I stedet foreslås indført en tidsbestemt retsfølge (forvaring), hvis anvendelse afgrænses således, at den kun kan anvendes, når den er påkrævet til forebyggelse af fare for andres liv, legeme, helbred eller frihed, og kun i forbindelse med domfældelse for visse nærmere angivne grove forbrydelser. Der er ikke i bestemmelsen herom optaget nogen psykiatrisk karakteristisk af lovovertræderen, men det må dog antages, at forvaring i det væsentlige vil finde anvendelse over for personer, som er præget af udtalte karaktermæssige afvigelser. Forvaring vil fremtidig ikke kunne anvendes over for berigelsesforbrydere og andre lovovertrædere, der ikke udtrykkelig er omfattet af den pågældende bestemmelse.

Det foreslås endvidere, at den særlige strafart sær-fængsel afskaffes, således at det beror på fængselsvæsenets bestemmelse, under hvilke anstaltsforhold tidsbestemt straf skal fuldbyrdes. Det forudsættes, at der både med hensyn til forvaring og fængselsstraf opretholdes fuldbyrdelsesformer, der bibe-

holder de bestående behandlingsformer for karaktermæssigt afvigende personer.

3) Den relativt tidsbestemte frihedsstraf ungdomsfængsel foreslås ophævet. Efter reglerne i straffeloven har ophold i ungdomsfængsel normalt en mindste varighed af 1 år. På den anden side kan opholdet ikke udstrækkes udover 3 år eller, hvis der er sket genindsættelse, 4 år.

Med hensyn til begrundelsen for at afskaffe ungdomsfængsel henvises til den udførlige argumentation i straffelovrådets betænkning s. 126-130. Straffelovrådets flertal har anført, at sanktionen ungdomsfængsel på grund af sin ubestemthed og til dels opholdenes varighed er kommet ud i en så alvorlig krisetilstand, at man bør søge nye veje for at komme frem til sanktionsformer over for de unge, som rummer muligheder for behandlingsmæssige fremskridt. Justitsministeriet kan tiltræde dette.

4) Også de strafferetlige foranstaltninger arbejds- og sikkerhedsforvaring foreslås ophævet. Disse foranstaltninger er gennem årene blevet anvendt i stærkt aftagende omfang, hvilket dels har sammenhæng med udviklingen af nye fængselsformer, dels med den kendsgerning, at en del af det oprindelige klientel efterhånden er blevet betragtet som henhørende under bestemmelserne i §§ 17 og 70. Hertil kommer navnlig for arbejds- og sikkerhedsforvaring, at idømmelse af denne sanktion ofte har medført langvarig frihedsberøvelse i anledning af kriminalitet af forholdsvis begrænset omfang.

5) Endelig foreslås de særlige retsfølger over for kriminelle spiritusmisbrugere, afholdspålæg og helbredelsesanstalt for drankere, jfr. straffelovens §§ 72 og 73, ophævet. Disse foranstaltninger har i dag en meget ringe selvstændig betydning. Den lægelige opfattelse af spiritusmisbrugets baggrund og karakter og af behandlingsmulighederne har ændret sig meget gennem årene, hvilket har medført, at man i stigende omfang anvender behandlingsformer udenfor kriminalforsorgen. Fra lægelig side tillægges der således ikke længere afholdspålægget og den særlige helbredelsesanstalt for drankere nogen behandlingsmæssig betydning.

B. Fradrag for varetægtsfængsel m m.

1. Forslaget om ændring af straffelovens § 86 tilsigter en udvidelse af de gældende regler om afkortning af varetægtsfængsel. Det bygger i det væsentlige på den nordiske strafferetskomité's betænkning af 4. juni 1971 om „Avrækning av häktningstid m. m.“ (betænkning 9/71 i Nordisk udredningsserie). Udover en redegørelse for de gældende nordiske regler om afkortning af varetægtsfængsel m. m. indeholder betænkningen en række forslag til opnå-